

Anotácie obhájených dizertačných prác

Architektonické utópie

Katarína Porázik

Človek mal odpradáva tendenciu meniť svoje životné prostredie, ktoré vďaka klimatickým, spoločensko-politickým a hospodárskym podmienkam nebolo vždy ideálne. Myšlienky lepšej budúcnosti a utopických vízií ideálnej spoločnosti mu ukazovali cestu v rámci labyrintu dejín. Počas historického vývoja sa stretávame s množstvom príkladov, ktoré mali zásadný vplyv na fungovanie našej spoločnosti a jej budúceho smerovania. Práve v oblasti architektúry a urbanizmu je pojem utópií aktuálny predovšetkým vo forme konceptov, nezrealizovateľných návrhov, súťažní či urbanistických vízií a predstáv. Samotní architekti sa pohybujú vo svojich návrhoch na hrane medzi realitou a utópiou, kde „virtuálne“ stavby zasadzujú do reálneho prostredia. Výskum dizertačnej práce je zameraný na otázky problematiky utópií, so zreteľom na architektúru a urbanizmus, skúmania jej historického premýšľania a vývoja v spoločenskej komplexite vzťahov a situácií. Špeciálne sa zameriava na skúmanie oblasti utopického premýšľania a jeho vplyvu na vývoj a smerovanie architektúry v Československu a na Slovensku v období 20. storočia, kde problematika architektonických utópií dosiaľ nebola monograficky spracovaná. Čiastkové štúdie a reflexie sú súčasťou mojej bibliografie. Výsledok práce pomenúva jednotlivé kategórie a klasifikácie utopických situácií, pričom sa primárne snaží prispieť k lepšiemu porozumeniu architektúry a procesov navrhovania. Súčasne sa na základe skúmania historických príkladov utopických návrhov a situácií pokúša naznačiť súčasné smerovanie na poli architektúry.

Dizertačná práca na Fakulte architektúry STU bola obhájená v študijnom programe Teória architektúry.

Udržateľnosť panelových bytových domov**Vladimír Šlachťovský**

Panelové domy sú a na dlhý čas aj ostanú najčastejšou a súčasne nenahraditeľnou formou bývania na našom území. Preto si vyžadujú obnovu, ktorá zabezpečí ich dlhodobú udržateľnosť a prispôsobí kvalitu bývania požiadavkám súčasnej spoločnosti. V päťdesiatych až deväťdesiatych rokoch 20. storočia bolo počas hromadnej bytovej výstavby použitých viacero konštrukčných sústav. Mnohé typy ponúkajú široké spektrum možností ďalšieho rozvoja. Potenciál, ktorý je v súčasnosti nedostatočne využitý, skrýva fasáda. Rozsiahlou obnovou fasády možno výrazne zlepšiť energetickú efektívnosť stavby, jej architektonický výraz, ale aj kultiváciu obytného prostredia a v neposlednom rade zlepšenie kvality bývania. V súčasnosti je obnova fasády limitovaná len na kontaktné zateplenie a plošné farebné riešenia. Primárne sa zameriava na technický stav a opravu systémových porúch spôsobených nekvalitnou realizáciou a následne aj zanedbanou údržbou. Prevádzka, hmotovo-priestorové riešenie, vizuálne stvárnenie a dlhodobá udržateľnosť ostávajú naďalej v úzadí. Vo svete však existujú aj riešenia, ktoré myslia na budúcnosť a sú realizovateľné aj v našich podmienkach.

Dizertačná práca na Fakulte architektúry STU bola obhájená v študijnom programe Architektúra.

Ochranné pásma historických urbanistických štruktúr**Elena Šoltéssová**

Predmetom tejto práce sú ochranné pásma historických urbanistických štruktúr, ich koncepcie vzhľadom na ich účinnosť. V prvej a druhej kapitole práca predstavuje uvedenie do problematiky, sledujúc vymedzenie pojmov a charakteristík. V tejto tendencii sa na prvé dve kapitoly viaže aj tretia kapitola zaoberajúca sa prierezom histórie ochranných pásiem. V štvrtej kapitole je prezentovaný súčasný stav riešenej problematiky na Slovensku a v zahraničí. Následne je v piatej a šiestej kapitole predstavený cieľ práce a metodické postupy. Siedma kapitola je rozdelená na teoretickú a praktickú časť. Teoretická časť pozostáva z analýz vybraných historických urbanistických štruktúr s ochrannými pásmami zapísaných v Zozname svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a analýz problémov, ktoré sa ich týkajú. Teoretická časť je uzavretá formulovaním hypotézy. Praktická časť predstavuje algoritmus metodiky overovania účinnosti ochranných pásiem, aplikovaný na 16 konkrétnych príkladoch vybraných historických urbanistických štruktúr. Následne je predstavená prípadová štúdia s overením účinnosti ochranného pásma v dvoch alternatívach a načrtnuté jej možné zvýšenie. Ôsma kapitola je syntézou dosiahnutých výsledkov a vyhodnotením aplikácie overovania metodiky. V závere je načrtnuté možné smerovanie a budúcnosť tejto oblasti a koncept využitia práce.

Dizertačná práca na Fakulte architektúry STU bola obhájená v študijnom programe Obnova architektonického dedičstva.